

Sygn. akt I Ca 230/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 sierpnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie SSO Antoni Smus

SSO Joanna Składowska

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 20 sierpnia 2014 r. w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa S. W.

przeciwko (...) S. A. w W.

o odszkodowanie

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Łasku

z dnia 28 stycznia 2014 r. sygn. akt I C 361/13

1) oddala apelację;

2) zasądza od pozwanego (...) S. A. w W. na rzecz powódki S. W. kwotę 1200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I Ca 230/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Łasku, w sprawie z powództwa S. W. przeciwko (...) S.A. w W. o zadośćuczynienie, odszkodowanie i rentę zasądził od pozwanego na rzecz powódki 20000 zł z tytułu zadośćuczynienia, 1218 zł z tytułu odszkodowania, 30 zł miesięcznie z tytułu renty w związku ze zwiększonymi potrzebami oraz oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na ustaleniach i wnioskach, które Sąd Okręgowy w całości podziela i przyjmuje za własne, a których istotne elementy przedstawiały się następująco:

28 stycznia 2011 r. powódka poślizgnęła się na oblodzonym chodniku na ulicy (...) w Ł..

W miejscu upadku powódki nie było widać śladów posypania nawierzchni chodnika piaskiem czy solą. Bezpośrednio po tym zdarzeniu powódka została przetransportowana do szpitala w Ł., gdzie założono jej szynę gipsową.

Leczenie ortopedyczne powódki zostało zakończone 12 kwietnia 2011 r.

Powódka ma 58 lat, utrzymuje się z renty chorobowej w wysokości 904,21 zł miesięcznie netto. W wyniku upadku powódka doznała złamania nasady dalszej prawej kości promieniowej bez przemieszczenia. Złamanie kości, ze względu na swoje następstwa skutkuje znacznymi dolegliwościami bólowymi. Powódka mogła odczuwać dyskomfort spowodowany unieruchomieniem prawej kończyny górnej. Przez okres 6 tygodni była osobą praktycznie jednoręczną. Cierpienia fizyczne jakie występowały u powódki były o nieznacznym nasileniu. Ze względu na morfologię złamania oraz gojenia uszkodzonej tkanki kostnej, funkcja ręki prawej przez okres 3 miesięcy była ograniczona. Wykonywanie wszystkich czynności prawą ręką było praktycznie niemożliwe. W okresie 6 tygodni po wypadku udział osób trzecich mógł być pomocny w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych – głównie przy ubieraniu się i przygotowywaniu posiłków – w wymiarze 2 godzin dziennie.

Obecnie funkcja prawej ręki powódki została przywrócona prawie w 100%. Trwały uszczerbek na zdrowiu związany ze złamaniem, którego doznała powódka wynosi 10%.

Chodnik na którym powódka się poślizgnęła przylega do drogi powiatowej.

Na mocy umowy z 10 listopada 2010 r. Powiatowy Zarząd Dróg w Ł. powierzył Przedsiębiorstwu (...) Sp. z o.o. w Ł. zimowe utrzymanie dróg i ulic powiatowych w sezonie zimowym 2010/2011 na terenie miasta i gminy Ł..

W odpowiedzi na zgłoszenie szkody pozwany (...) S.A. w W. (ubezpieczyciel Powiatowego Zarządu Dróg w Ł.) poinformowało powódkę, że brak jest podstaw do przypisania Powiatowemu Zarządowi Dróg w Ł. odpowiedzialności cywilnej za doznana przez nią szkodę, ponieważ zimowym utrzymaniem dróg i ulic powiatowych na terenie powiatu (...) zajmuje się Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Ł., na mocy umowy (...) listopada 2010 r..

Pismem z 22 grudnia 2011 r. Miejskie Przedsiębiorstwo (...)

i (...) Sp. z o.o. w Ł. nie uznało roszczeń zgłoszonych przez powódkę. W piśmie tym podniesiono, że przedmiotem umowy zawartej z Powiatowym Zarządem Dróg w Ł. nie było odśnieżanie chodników, a wyłącznie „zimowe utrzymanie dróg i ulic powiatowych na terenie powiatu (...)”. W rezultacie Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Ł. miało za zadanie wykonywać prace jedynie przy odśnieżaniu oraz likwidacji śliskości zimowej na drogach, a nie na chodnikach.

W ocenie Sądu Rejonowego zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje jednoznacznie, iż miejscem, w którym doszło do wypadku jest chodnik drogi publicznej, której zarządca jest Powiat Ł.. W tej sytuacji za skutki tego wypadku odpowiada Powiatowy Zarząd Dróg w Ł. na zasadzie winy (art. 415 k.c.).

Zdaniem Sądu pierwszej instancji w okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie może mieć zastosowanie art. 429 k.c. Jak wynika z umowy zawartej pomiędzy Powiatowym Zarządem Dróg w Ł., a Miejskim Przedsiębiorstwem (...) i (...) Sp. z o.o. w Ł., jej przedmiotem nie było odśnieżanie chodników, a wyłącznie „zimowe utrzymanie dróg i ulic powiatowych na terenie powiatu (...) w sezonie zimowym 2010/2011”. W tej sytuacji pomimo powierzenia określonych czynności profesjonalście zachodzi odpowiedzialność powierzającego, gdyż w ramach powierzonych czynności nie znalazło się zimowe utrzymanie chodników. W rezultacie to zarządca drogi odpowiedzialny był za utrzymanie w należyтым stanie chodnika, na którym doszło do wypadku powódki. Jednocześnie powódka wykazała, że zarządca nie wywiązał się ze swoich obowiązków, gdyż chodnik nie był odśnieżony ani posypany i wskutek tego był śliski.

Mając na uwadze całokształt okoliczności sprawy, w tym rozmiar doznanych przez powódkę cierpień Sąd Rejonowego na podstawie z art. 445 § 1 k.c. przyznał jej tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznana krzywdę kwotę 20000

zł, oraz zasądził na jej rzecz odszkodowanie w wysokości 1218 zł (art. 444 § 1 k.c.) oraz rentę w kwotach po 30 zł miesięcznie z tytułu zwiększonych potrzeb (art. 444 § 2 k.c.) .

W apelacji od powyższego wyroku pozwany (...) S.A. w W. zrzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyrokowania, poprzez wadliwe ustalenie, że umowa pomiędzy ubezpieczonym u pozwanego Powiatem Ł., a Miejskim Zakładem (...) Sp. z o.o. w Ł. w zakresie zimowego utrzymania dróg obejmowała wyłącznie teren jezdni dróg, z wyłączeniem chodników, co jest sprzeczne z definicją drogi zawartą w art. 4 pkt. 2 i 6 ustawy o drogach publicznych oraz art. 2 pkt. 1 i 9 ustawy prawo o ruchu drogowym, a w konsekwencji owych błędnych ustaleń – wadliwe przyjęcie, że ubezpieczony u pozwanego zarządca drogi – Powiat Ł. nie zwolnił się od odpowiedzialności za szkodę powstałą na chodniku drogi poprzez powierzenie zimowego utrzymania drogi podmiotowi zajmującemu się zawodowo czynnościami tego rodzaju;
2. naruszenie prawa materialnego- art. 429 k.c. poprzez niezasadną ocenę prawną, że zarządca drogi na której chodniku doszło do zdarzenia nie uwolnił się od odpowiedzialności za szkodę powstałą na chodniku drogi poprzez powierzanie czynności zimowego utrzymania drogi podmiotowi zajmującemu się zawodowo czynnościami tego rodzaju.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o zmianę wyroku i oddalenie powództwa oraz o zwrot kosztów postępowania, w tym kosztów postępowania za instancją odwoławczą.

W odpowiedzi na apelację pozwanego, powódka wносиła o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm prawem przepisanych oraz o przeprowadzenie dowodu z dokumentu – wydruku z Krajowego Rejestru Sądowego nr (...) na okoliczność przedmiotu działalności Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Ł., gdyż potrzeba powołania dowodu powyższego dokumentu powstała dopiero w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji.

Sąd Okręgowy rozpoznając apelację zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Nie można zgodzić się z pozwanym, iż Sąd pierwszej instancji popełnił błąd w ustaleniach faktycznych, poprzez błędne ustalenie że umowa pomiędzy Powiatem Ł., a Miejskim Zakładem (...) Sp. z o.o. w Ł. w zakresie zimowego utrzymania dróg obejmowała wyłącznie teren jezdni dróg, z wyłączeniem chodników. W tym miejscu trzeba stwierdzić, że dywagacje natury prawnej przytoczone w uzasadnieniu apelacji dotyczące definicji drogi i ulicy w świetle ustaw o drogach publicznych czy prawo o ruchu drogowym mają znacznie drugorzędne przy dokonywaniu wykładni umowy z 10 listopada 2010 r. zawartej przez Powiatowy Zarząd Dróg w Ł. i Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Ł..

Stosownie do treści art. 65 § 1 k.c. w umowach należy badać , jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Do najważniejszych pozajęzykowych okoliczności branych pod uwagę przy wykładni oświadczeń woli zalicza się na ogół: przebieg negocjacji stron, przebieg ich dotychczasowej współpracy, dotychczasową praktykę w kwestii rozliczeń, zachowanie stron, ich doświadczenie, profesjonalizm oraz rozumienie tekstu, okoliczności sporządzenia lub odbioru tekstu pisanego, powszechne znaczenie nadawane postanowieniom i wyrażeniom w danej branży itp. (por. wyr. SN z dnia 27 października 1971 r., I PR 221/71, Lex nr 14148; wyr. SN z dnia 4 lipca 1974 r., III CRN 160/75, OSP 1977, z. 1, poz. 6; wyr. SN z dnia 12 lutego 1998 r., I CKN 497/97, Lex nr 56810; wyr. SN z dnia 26 sierpnia 1994 r., I CKN 100/94, Lex nr 293285; wyr. SN z dnia 12 lutego 1998 r., I CKN 497/97, Lex nr 56810; wyr. SN z dnia 3 września 1998 r., I CKN 815/97, OSNC 1999, nr 2, poz. 38; wyr. SN z dnia 8 maja 2001 r., IV CKN 356/00, Lex nr 52540; wyr. SN z dnia 29 stycznia 2002 r., V CKN 679/00, Lex nr 54342; wyr. SN z dnia 15 lipca 2004 r., V CK 2/04, Lex nr 269749; wyr. SN z dnia 10 marca 2004 r., IV CK 125/03, Lex nr 137677; wyr. SA w

Poznaniu z dnia 28 września 2005 r., I ACa 218/05, Lex nr 177018; wyr. SN z dnia 19 stycznia 2006 r., IV CK 343/05, Lex nr 191167; wyr. SA w Poznaniu z dnia 6 lutego 2006 r., I ACa 817/05, Lex nr 186533; wyr. SN z dnia 22 marca 2006 r., III CSK 30/06, Lex nr 196599). Również sposób wykonania zobowiązania oraz inne zachowania przejawione przez strony ex post mogą wskazywać na sposób rozumienia złożonego oświadczenia woli (por. wyr. SN z dnia 11 sierpnia 1978 r., III CRN 151/78, OSNC 1979, nr 6, poz. 125; Z. Radwański (w:) System prawa prywatnego, t. 2, 2002, s. 62).

Mając na uwadze powyższe należy zgodzić się z powódką, że bezczynność Powiatowego Zarządu Dróg w Ł., w tym nie korzystanie z przysługujących uprawnień zawartych w umowie z 10 listopada 2010 r. (odbiór zleconych prac, kary umowne za nienależyte wykonywanie zobowiązania, wezwanie do usunięcia wad) świadczą o tym, że w ramach powierzonych Miejskiemu Zakładowi (...) Sp. z o.o. w Ł. czynności nie było zimowego utrzymania chodników.

Rację ma też powódka, że nawet gdyby hipotecznie przyjąć, że omawiana umowa dotyczyła również odśnieżania chodników to i tak zarządca drogi jako powierzający czynność ponosił by odpowiedzialność za wypadek powódki zaistniały 28 stycznia 2011 r. i nie mógłby zwolnić się z niej na podstawie art. 429 k.c..

Nie powtarzając w tym zakresie trafnych wywodów zawartych w odpowiedzi na apelację trzeba podkreślić, że pozwany nie wykazał (pomimo ciężącego na nim ciężaru dowodu z art. 6 k.c.), że wybór podmiotu wykonującego czynność był właściwy, dokonany przy zachowaniu należytej staranności lub że czynność została powierzona osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności trudnią się wykonywaniem takich czynności. W szczególności pozwany nie udowodnił, że dokonał wyboru starannie, w szczególności sprawdził czy podmiot, któremu powierzył dokonanie czynności ma dostateczne kwalifikacje, sprzęt czy doświadczenie jako firma zajmująca zimowym utrzymaniem dróg i chodników. Wręcz przeciwnie załączony do odpowiedzi na apelację wydruk z KRS dotyczącego Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Ł. świadczy o tym, iż spółki tej nie można uznać za profesjonalne przedsiębiorstwo zajmujące odśnieżaniem oraz likwidacją śliskości zimowej na drogach.

Sąd Okręgowy dopuścił wspomniany dowód z wydruku KRS z uwagi na to, iż potrzeba jego powołania powstała dopiero w postępowaniu apelacyjnego związku z zarzutem naruszenia art. 429 k.c.

Wreszcie –jak trafnie podnosi się w odpowiedzi na apelację– nawet skuteczne powierzenie czynności osobie trzeciej, nie zwalnia od odpowiedzialności za wyrządzoną szkodę powierzającego, jeżeli jest ona wynikiem jego własnego zaniedbania. Jak już wcześniej była mowa Zamawiający czyli Powiatowy Zarząd Dróg w Ł. pomimo przyznania mu szerokich uprawnień nadzorczych w umowie z 10 listopada 2010 r. nie korzystał z nich, w tym nie odbierał zleconych prac oraz nie zwracał uwagi Miejskiemu Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Ł. na uchybienia przy wykonywaniu prac zleconych. Niewątpliwie taka bierna postawa Zarządu Dróg Powiatowych w Ł. może być podstawą odpowiedzialności pozwanego w rozpoznawanej sprawie na podstawie art. 415 k.c.

Z tych względów bezzasadna apelacja z mocy art. 385 k.p.c. podlegała oddaleniu

O kosztach procesu za instancję odwoławczą Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i § 6 pkt 5, § 13 ust. 1 pkt 1 i § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. j. Dz. U. z 2013 r. 461).